

Snart också farväl till Bildt – krönika i *Östgöta-Correspondenten* 2009-06-13

Det blir inte bara Leijonborg. Före årets slut ska Sverige till EU föreslå en ny kommissionär som måste tas ur regeringskretsen. Och då står med all sannolikhet Carl Bildt på tur.

Vill ett medlemsland i EU leverera en kommissionär av vikt krävs en känd kandidat med erfarenhet från en tung regeringspost. Att alliansregeringen skulle nominera någon annan än en moderat vore en sensation. Den självklare svenske kandidaten till kommissionen är då Carl Bildt. Det torde också Socialdemokraterna hålla med om. Sverige har visserligen hittills tagit ansvar för att ta fram kvinnliga kommissionärer men borde med gott samvete nu ställa det kravet på andra.

Carl Bildt har varit både stats- och utrikesminister. Som utrikesminister har han visserligen knappast varit aktiv politiker, utan mest rest omkring i världen som en insiktsfull intellektuell kommentator. Men Carl Bildt är både respekterad och beundrad i omvärlden och skulle kunna bli en tung kommissionär för energifrågor eller utvidgning, två områden som är viktiga för Sverige och som till och med den annars så tillbakalutade Bildt brinner för. Hans största politiska insats är det svenska engagemanget för Baltikums frigörelse som han med stor personlig känsla drev som statsminister i början på 1990-talet.

Carl Bildts flytt till Bryssel blir mer ärofull än det uttåg som Lars Leijonborg nu gör. Leijonborg går efter dubbel övertid. Att som före detta partiledare sitta kvar som detroniserat statsråd är en omöjlig roll.

Utåt framställer sig Lars Leijonborg som en vinnare som avgår efter raden av framgångsrika förslag och beslut - från forskningspropositionen i höstas till globaliseringsrådets slutrapport häromveckan. Härtill kommer den stora europeiska provanläggningen i Lund som en vacker slutpunkt på hans ministergärning. Men för den forskningspolitiskt intresserade har det stått klart att forskningsministern sedan länge spelat en mycket undanskymd roll i det praktiska arbetet och låtit sin statssekreterare styra både politik och departement.

Som politiker kommer Lars Leijonborg att bli ihågkommen som partiledare under den tid när Folkpartiet lämnat sitt socialliberala och folkrörelsebaserade arv bakom sig - en historiens ironi med tanke på hans egen bakgrund. Han kämpade först beundransvärt emot Jan Björklunds och andras krav på hans avgång efter valförlusten 1998. Priset blev en danskinspirerad vridning av partiets linje mot klarare ny- och kravliberalism. Och till slut fick han ge sig för Jan Björklund i alla fall.

Medveten om årets två förväntade statsrådsbyten hade man kunnat vänta att Fredrik Reinfeldt skulle överväga en större samlad regeringsombildning. Så verkar inte bli fallet. Enligt regeringsformen är det statsministern som ensam väljer statsråd. I praktiken verkar partiledarna ha fritt val av person till de poster som partiet tilldelas under regeringsperioden. Lars Leijonborgs avgång i torsdags kommenterades först av utbildningsministern och först därefter av statsministern. Vem som ska bli ny forskningsminister framställs som en fråga för Folkpartiledaren, inte statsministern.

Under sådana förutsättningar blir det ingen toppning av allianslaget före valet 2010.

Anders Mellbourn